

BEZPŁATNY FRAGMENT KWARTALNIKA

Nr 4 (98), t.25

Jesień '2019

Aromaterapia

**Kwartalnik Polskiego
Towarzystwa
Aromaterapeutycznego**

Olejek eteryczny z wrotyczu marokańskiego
Olejek eteryczny krwawnikowy
Zastosowanie aromaterapii w kosmetologii
Sztuka masażu
Konferencja ISEO 2019
PTA radzi – Olejki eteryczne lawendowe

Tom 25 Jubileuszowy

ISSN 2082-9205

Szanowni Państwo

Jesienny kwartalnik Aromaterapia jest ostatnim już numerem rocznika jubileuszowego, tomu 25. W jubileuszowym roku wydawca, czyli Polskie Towarzystwo Aromaterapeutyczne, uruchomił nową formę dystrybucji czasopisma w zapisie pdf poprzez sklep online, Kiosk PTA, pod adresem www.literatura.aromaterapia.pl. Liczymy że ta forma dokonywania zakupów ułatwi Państwu dostęp do naszego czasopisma.

W kwartalniku nr Jesień '2019 w cyklu "Najcenniejsze Olejki Eteryczne" autorzy opisują nie poznany jeszcze w Europie olejek eteryczny z wrotyczu marokańskiego, a w kolejnych numerach skupią się na innych mało popularnych olejkach eterycznych. Jako się rzekło przez 25 lat edycji czasopisma Aromaterapia, opisaliśmy już w tym cyklu większość olejków eterycznych stosowanych w aromaterapii, stąd podejmujemy próbę sięgnięcia do tych rzadkich ale nie mniej cennych. Opisywany olejek eteryczny z wrotyczu marokańskiego, może być stosowany tak w zabiegach aromaterapeutycznych jak i w recepturach kosmetyków szczególnie tych do skóry podrażnionej i starzejącej się. Te cenne właściwości olejku niestety bledną przy dość wysokiej jego cenie, która kształtuje się na poziomie 3,0 tys. \$ / kg.

Zapraszam, szczególnie osoby związane z kosmologią i interesujące się kosmetyką, do przeczytania i zgłębienia publikacji z cyklu „Aromaterapia i Nauka”. Autorki w sposób bardzo wnikliwy odnoszą się do tematu antyoksydacyjnych właściwości olejków eterycznych. Wartość artykułu podnoszą opisane badania in vitro i in vivo wybranych 6 olejków eterycznych w kontekście ich aktywności antyoksydacyjnej oraz zaprezentowane wyniki wykorzystania tej cechy bezpośrednio w pielęgnacji skóry.

W cyklu „Sztuka Masażu” autorka poleca stosowanie masażu twarzy z użyciem wybranych olejków eterycznych jako niezbędny czynnik pozwalający na zachowanie zdrowego, młodego i pięknego wyglądu skóry. Masaż ciała, doceniany jest już szeroko jako sposób na piękną sylwetkę, pora więc nadać właściwe znaczenie masażowi twarzy jako elementu utrzymującego jej piękny i zdrowy wygląd.

Odsyłam Państwa również do przeczytania artykułu dotyczącego doniesień naukowych z Międzynarodowej Konferencji ISEO 2019, która na początku września odbyła się w Wiedniu. Badania naukowe pełnią niezwykle ważną rolę w zrozumieniu mechanizmów działania olejków eterycznych na ludzki organizm, tłumaczą ich budowę i skład, a ich poznawanie determinuje jeszcze szybszy rozwój aromaterapii jako metody służącej zdrowiu człowieka.

Iwona Konopacka-Brud

Redaktor Naczelna

W NUMERZE

Najcenniejsze olejki eteryczne mgr inż. Justyna A. Dąbrowska, Prof. Dr hab. Krzysztof Śmigielski Olejek eteryczny z wrotyczu marokańskiego (<i>Tanacetum annuum</i> L.) Opisano jeden z najbardziej ekskluzywnych olejków eterycznych świata - Blue Tansy Oil, czyli olejek eteryczny z wrotyczu marokańskiego.	Str 5
Krwawnik pospolity (<i>Achillea millefolium</i> L.) i jego olejek mgr inż. Aldona Radoszewska Krwawnik pospolity (<i>Achillea millefolium</i> L., <i>Asteraceae</i> Dum., <i>Compositae</i> Gis) był cenioną rośliną od czasów starożytnych i możemy znaleźć zapiski o powszechnym jego zastosowaniu w medycynie ludowej na przestrzeni dziejów. Ze względu na bogaty skład chemiczny ziele krwawnika wykazuje wielokierunkowe działanie. Olejek eteryczny (<i>Millefolium oleum</i>) z krwawnika działa na poziomie fizycznym i emocjonalnym.	Str 15
Aromaterapia i nauka dr.n.fam.A.Piotrowska,mgr O.Czerwińska -Ledwig, W.Kowalczyk Badanie aktywności antyoksydacyjnej wybranych olejków eterycznych i toników do twarzy z ich dodatkiem. Celem pracy była analiza właściwości antyoksydacyjnych wybranych olejków eterycznych i toników kosmetycznych z ich dodatkiem. Do określenia tej cechy wybrano metodę FRAP.	Str 20
Sztuka Masażu mgr Dorota Stefańska Aromaterapia i sposób na pielęgnację twarzy Dla większości z nas ładny wygląd jest istotnym elementem dobrego samopoczucia. Zależy nam, aby nasza twarz była piękna.	Str 41
Wydarzenia Redakcja 50 Międzynarodowe Sympozjum Olejków Eterychnych ISEO	Str 46
PTA radzi Redakcja Wonna „pachnąca spokojem „ lawenda Na co zwrócić uwagę kupując olejek eteryczny lawendowy	Str 61
Informacje Polskie Towarzystwo Aromaterapeutyczne - Z życia PTA - Komunikaty - Konkurs Aromaterapia i Nauka -Gdzie korzystać z usług dyplomowanych aromaterapeutów	64 66 67 68
Index Copernicus Informacje dla Autorów i Czytelników	69 70

CONTENTS

Most valuable essentials oils	page 5
Justyna A. Dąbrowska M. Sc., Krzysztof B. Śmigielski Prof. Dr.	
Luxurious essential oil from Moroccan tansy (<i>Tanacetum annuum</i> L.)	
One of the most exclusive essential oils in the world has been described – Blue Tansy Essential Oil (Moroccan tansy oil).	
Common yarrow (<i>Achillea millefolium</i> L.) and its oil	page 15
Aldona Radoszewska M. Sc.	
Common yarrow (<i>Achillea millefolium</i> L., <i>Asteraceae</i> Dum., <i>Compositae</i> Gis) has been a valuable plant since ancient times and there are notes about its common utilization in the traditional medicine in many historical books. Due to the rich chemical composition of yarrow herb, it shows many different activities. Yarrow essential oil (<i>Millefolium oleum</i>) works on human physical and emotional condition.	
Aromatherapy and Science	page 20
A.Piotrowska Ph.Dr.Pharm., O.Czerwińska-Ledwig M.Sc., W.Kowalczyk	
The analysis of the antioxidant activity of selected essential oils and facial toners with their addition.	
The aim of the study was to examine the antioxidant properties of selected essential oils and cosmetic tonics with their addition. The FRAP method was chosen to determine this feature.	
Art of massage	page 41
Dorota Stefańska M.Sc.	
Aromatherapy and a way to care for the face.	
For most of us, a nice look is an important element of well-being. We want our face to be beautiful.	
News and Events	page 46
Editorial	
50 International Symposium of Essential Oils	
PTA advises	page 61
Editorial	
Fragrant lavender “smell of tranquillity”	
What to look for when buying lavender essential oil	
Information	
- Polish Aromatherapy Association	64
- Announcements	66
- “Aromatherapy and Science” Competition	67
- Where to find aromatherapists–useful addresses	68
Index Copernicus	69
Information for Authors and for Readers	

50 Międzynarodowe Sympozjum Olejków Eteryčných

ISEO

(International Symposium of Essential Oils)

9-12 września 2019 Wiedeń

W 1959 roku grupa naukowców, uczestniczących w sympozjum Towarzystwa Badań Roślin Leczniczych, w Leiden w Holandii doszła do wniosku, że należy stworzyć forum do dyskusji nad badaniami, a szczególnie metodami analizy lotnych substancji występujących w roślinach leczniczych czyli głównie olejków eteryčných. Od tamtej daty grupa spotykała się regularnie raz do roku w coraz większym gronie przekraczając 100 osób już w 1982 roku w Wurzburgu. Dominującą tematyką wszystkich spotkań ISEO są oczywiście olejki eteryczne i badania nad ich składem i właściwościami a także wszystkie pokrewne zagadnienia z tym związane – analityka, agrotechnika, technologia przerobu, bioróżnorodność itd. Jednym z ważnych celów ISEO jest zainteresowanie młodych naukowców tą dziedziną badań. Wyraża się to nagrodami za najlepsze prace oraz finansowaniem udziału w konferencji dla młodych uczonych, którzy zgłoszą interesujące referaty lub posterety. Jednym ze sponsorów tej działalności jest IFEAT.

Na Sympozjum w Wiedniu zgłoszono ponad 30 referatów i ponad 150 posterów. Warto zwrócić uwagę, że aktywny udział w konferencji wzięli naukowcy z Polski – Dr Agnieszka Ludwiczuk z Akademii Medycznej w Lublinie, Prof. Dr Stanisław Łochyński i Dr Daniel Strub z Politechniki Wrocławskiej, Dr I. Konopacka-Brud Polskie Towarzystwo Aromaterapeutyczne oraz Dr W.S.Brud reprezentujący IFEAT.

Poniżej podajemy krótkie omówienie prezentacji i referatów wygłoszonych na sesjach plenarnych. W następnych numerach Kwartalnika podamy autorów i tytuły Posterów.

Pierwszymi referatami jeszcze przed oficjalnym otwarciem Seminarium były:

Analysis of chromatographic fingerprints - Workshop on OpenChrom, an Open Source Software for Chromatography and Mass Spectrometry
(Analiza chromatograficzna składników śladowych – zastosowanie systemu OpenChrom jako oprogramowania Open Source do chromatografii i spektrografii masowej)

Philip Wenig, Lablicate GmbH, Germany

Corresponding author. Email: philip.wenig@openchrom.net

System OpenChrom został opracowany i służy analizie wyników badań chromatograficznych, spektrometrycznych i spektroskopowych. Szczególnie przydatny jest przy analizowaniu danych GC/MS, GC/FID, HPLC-UV/VIS, FTIR, PCR i NMR.

Drugi referat poprzedzający oficjalne otwarcie sympozjum był poświęcony pamięci

Jana Karlsena

Essential Oils: Are these traditional/national products the “seed” of a multitask future discipline? A tribute to Jan Karlsen

(Olejki eteryczne: Czy te tradycyjne/narodowe produkty są zaczynem (ziarnem) wielowątkowej dyscypliny naukowej w przyszłości.)

Carlo Bicchi Laboratory of Pharmaceutical Biology and Food Chemistry,
Dipartimento di Scienza e Tecnologia del Farmaco, Torino, Italy

Email: carlo.bicchi@unito.it

Autor odwołuje się do swojej wieloletniej współpracy z Janem Karlsenem nad zdefiniowaniem zakresu i potrzeb badań naukowych dotyczących olejków eterycznych. Byli zgodni co do tego, że olejki eteryczne to nie jest standardowy produkt roślinny, ale źródło informacji o naturze zarówno roślin jak i otaczającego je świata w tym oczywiście oddziaływanie na ludzi. Tak widzieli przyszłość ISEO.

Referat otwierający symposium wygłosiła E. Heuberger.

Essential oils: From marketing to psychopharmacology

(Olejki eteryczne: od marketingu do psychofarmakologii)

Eva Heuberger, Forum Essenzia e. V., Wiggensbach, Germany

Email: evaheu@gmx.net

Autorka skoncentrowała się na wpływie olejków eterycznych na samopoczucie i stan psychiczny ludzi. Olejki są wykorzystywane na coraz większą skalę do aromamarketingu czyli stwarzania w handlu i w innych publicznych miejscach atmosfery zapachowej sprzyjające założonym przez marketing zachowaniom konsumentów. Z drugiej strony olejki eteryczne mogą być w podobny sposób stosowane w terapii zaburzeń psychicznych i w tej roli stają się już produktami psychofarmakologii.

Essential oils application in food environments: A potential weapon to fight microbial

Adhesion

(Stosowanie olejków eterycznych w ochronie żywności: Potencjalny sposób zwalczania adhezji mikroorganizmów)

Antonello Paparella*, *Chiara Rossi*, *Annalisa Serio*, *Francesca Maggio*,
Clemencia

Chaves Lopez, Faculty of Bioscience, University of Teramo, Teramo, Italy

Email: apaparella@unite.it

Autorzy omawiają badania możliwości stosowania olejków eterycznych w żywności nie tylko jako substancji aromatyzujących ale także jako środków chroniących żywność przed atakami (adhezją) szkodliwych mikroorganizmów. Jednym z wymienionych przykładów jest zastosowanie olejku cynamonowego z kory w stężeniu 5 μ /ml do ochrony sałaty przed bakteriami *Salmonella enterica* co pozwoliło na poważne wydłużenie czasu przechowywania świeżej sałaty.

Generalnie odpowiednio dobrane olejki w podobnych stężeniach zapobiegały tworzeniu się szkodliwych biofilmów na wielu produktach żywnościowych.

The industrial production of essential oils: From theory to reality

(Przemysłowa produkcja olejków eterycznych: od teorii do rzeczywistości.)

Michel Meneuvrier, President of „Socit Anonyme des Plantes Aromatiques du Diois“, (SAPAD, a member of the Robertet group)

Email: m.meneuvrier@wanadoo.fr

Autor zaprezentował różnice w technologii wytwarzania i przetwarzania olejków eterycznych od prymitywnych polowych destylarni do skomputeryzowanych instalacji przetwarzających materiał roślinny zebrany wprost z plantacji do kotłów-transporterów podłączanych do generatorów pary. Zwrócił przy tym uwagę, że te nowoczesne metody w znacznym stopniu poprawiają warunki ochrony środowiska w procesach destylacji olejków eterycznych.

Industrial uses versus scientific research on essential oils

(Zastosowania przemysłowe olejków eterycznych a prace badawcze w tej dziedzinie.)

Alastair Hitchen, Wladyslaw S. Brud

International Federation Of Essential Oils And Aroma Trade

Email: wsbrud@post.pl

Autorzy przedstawili ogromne znaczenie jakie zarówno dla procesów produkcyjnych jak i legislacji ma precyzja i standardyzacja formy i treści prac badawczych. Szczególnie istotne jest w tych pracach używanie właściwej nomenklatury w nazewnictwie olejków umożliwiające jednoznaczną identyfikację badanego olejku eterycznego z uwzględnieniem ogromnej bioróżnorodności, a także jednolitych i powtarzalnych metod badania jakości i składu olejków, a szczególnie ich właściwości, zarówno smakowo-zapachowych jak i terapeutycznych.

Dr W.S. Brud wygłasza referat IFEAT. (fot. Archiwum)

The sesquiterpene hydrocarbons of patchouli and their contribution to the odour of the essential oil

(Węglowodory seskwiterpenowe paczuli i ich wpływ na zapach olejku eterycznego)

Daniel Joulain, SCBZ Conseil, Grasse, France

Email: dajoulain@wanadoo.fr

Jeden z najwybitniejszych uczonych zajmujących się olejkami eterycznymi prezentuje badania nad składem olejku paczulowego i próbami identyfikacji głównego składnika odpowiedzialnego za specyficzny zapach tego olejku. Dotychczasową listę 28 seskwiterpenów olejku paczulowego uzupełniono o trzy nowe, które mogą wpływać na zapach m.in. α -bulnesen.

Z ŻYCIA

POLSKIEGO TOWARZYSTWA AROMATERAPEUTYCZNEGO

W bieżącym roku kalendarzowym w życiu Polskiego Towarzystwa Aromaterapeutycznego przebiegały przede wszystkim prace organizacyjne związane z nową koncepcją wykonywania działalności będącą wynikiem nowych czasów i konieczności realizacji wielu celów przy użyciu metod elektronicznych. Zrealizowaliśmy przede wszystkim następujące wyzwania:

-uruchomiliśmy i sfinansowaliśmy portal medialny na stronie www.aromaterapia.pl, na który zapraszamy, do lektury, wszystkich miłośników aromaterapii

-otworzyliśmy i sfinansowaliśmy nowy sklep on line z kwartalnikiem Aromaterapia (numery bieżące z tego roku oraz numery archiwalne od 2009r). Adres Kiosku PTA w którym można zakupić kwartalnik w wersji pdf.to www.literatura.aromaterapia.pl Zapraszamy do zakupów.

- odbyliśmy kilka spotkań z kandydatami na Członka PTA i razem w tym roku przyjęliśmy do naszego grona 8 nowych osób.

Z korespondencji z naszym Stowarzyszeniem osób pytających się o członkostwo w PTA wynika że zainteresowanie nim w roku bieżącym jest duże. W tym miejscu przypominamy że aby przystąpić do Polskiego Towarzystwa Aromaterapeutycznego należy :

Zapoznać się ze Statutem PTA, wypełnić, podpisać i przesłać na adres PTA [info.@pta.org.pl](mailto:info@pta.org.pl) deklarację członkowską w której należy podać swoje wykształcenie, zawód wykonywany i związki z zagadnieniami aromaterapii oraz opłacić wpisowe 100,0 zł i roczną składkę członkowską 150,0zł.Następnie osoby których nie znamy i nie mieliśmy z nimi żadnego kontaktu proszone są o spotkanie w Warszawie z członkami władz Stowarzyszenia. Na tym kończą się formalności, a nowy członek otrzymuje Certyfikat Członkostwa oraz do przypięcia, znaczek PTA . Każdy członek Stowarzyszenia , który regularnie opłaca składki otrzymuje nieodpłatnie co kwartał nasze czasopismo Aromaterapia w wersji pdf. Zapraszamy do Nas.

Zarząd PTA